

Izhaja v Trstu

vsak petek ob 5. pop.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravnništvo
ul. del Lavatolo št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 stot.

Inserati se računajo na milimetre v širini na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol in četrletno razmerno.

Glasiló „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Pozor na volitve v okrajno bolniško blagajno!

Delavci iz mesta in okolice!

Za nedeljo, dne 8. majnika t. l. so razpisane volitve v okrajno bolniško blagajno za Trst in njegovo okolico, ter ste poklicani, da volite 60 članov v glavni občni zbor te okrajne bolniške blagajne.

Vodstvo in gospodarstvo v okrajni bolniški blagajni se je nahajalo zadnja štiri leta v rokah tukajšnje socialne demokracije, katera je Vas pri zadnjih volitvah v okrajno bolniško blagajno vabila z različnimi obljubami, da ji pomagate do zmage proti italijanski liberalni stranki, ki je prej gospodarila v tem zavodu.

Zalibog pa se je ono naše delavstvo, katero je verjelo socialnodemokratičnim obljubam, strahovito varovalo, kajti izpolnila se ni niti ena danih obljub. Zlasti pa poudarjamo, da se pravice našega slovenskega jezika v okrajni bolniški blagajni pod upravo dr. Puecherjevo in njegovih socijalnodemokratičnih sodrugov ravno tako prezirajo in teptajo, kakor pod upravo italijanske liberalne stranke. Slovenec je tudi za časa socialnodemokratične uprave v okrajni bolniški blagajni prav tako preziran in zaničevan, kakor je bil preziran in zaničevan pod liberalno-italijansko upravo.

Pri sedanjih volitvah se bo zopet borila socialna demokracija za ta zavod in sicer s pomnoženimi silami, ker nastopi proti njej tudi Camera del lavoro, ki hoče spraviti okrajno bolniško blagajno zopet v svoje, italijanske liberalne roke.

Slovensko delavstvo! Tudi gospoda, ki sedi v Camera del lavoro, goji proti Vam slovenskim delavcem prav enaka čuvstva, kakor socialna demokracija, in bi se vsled zmage Pagninijancev izpremenilo le ime gospodarja, nikakor pa ne način poslovanja v okrajni bolniški blagajni.

Narodno delavstvo pač nima torej prav nobenega povoda, hoditi po kostanj v ogenj niti za eno niti za drugo teh strank, zato je sklenila „Narodna delavska organizacija“, kot predstaviteljica narodnega delavstva, da nastopi pri volitvah v okrajno bolniško blagajno **samostojno**.

Narodno delavstvo Trsta in okolice! Za Vašo korist gre tu, gre zato, da bo slovenski delavec popolnoma enakopraven v okrajni bolniški blagajni vsakemu drugemu delavcu, gre zato, da bo naš slovenski jezik užival v tem zavodu, katerega tudi Vi v veliki meri vzdržujete s svojimi težko zasluženimi novci, enako pravico z drugimi jeziki.

Zato pa, narodno delavstvo Trsta in okolice, zavedaj se svoje dolžnosti in nastopi složno kakor en mož v tem boju. Ni to samo naša pravica, temveč tudi naša dolžnost!

Pokažimo, da znamo in hočemo varovati svoje delavske in svojega materinega jezika koristi in pravice!

Volilni odbor N. D. O.
za volitve v okr. bolniško blagajno.

Odlomek Kopačevstva.

Našim članom je znano, da se je Z. J. Ž. obrnila svoj čas na vodstvo tukajšnjih socialnodemokratičnih železničarjev v svrhu skupnega nastopa v zadevi zvišanja stanarine in doklade za železniške delavce v Trstu. Odgovor je tudi znan, ker smo ga priobčili najprej v odlomkih, potem pa v celoti.

Človek, ki misli in dela tako, kakor to zapovedujejo oni večni, po nobeni c. kr. ali drugačni odredbi ali naredbi vzpostavljeni ter z bajoneti in ječo varovani in vzdrževani zakon, človek, ki misli in dela pošteno vedno in vselej, ker mu to veleval njegov človeški čut, ne pa le tedaj, kedar čuti za svojim hrbtom državnega pravdnika in žandarja, tak človek si je moral nehoti tvoriti o teh socialnodemokratičnih železničarjih, posebej pa še o njihovem „tajniku“ Kopaču svoje mnenje, ki pa je gotovo vse kaj drugega kakor dobro.

Le pogledite ga tega edinozveličujočega tajnika železničarjev, ki ima z železnico le toliko opraviti, da se na stroške svojih zaslepljenih in zapeljanih organizirancev vozi po nji, sicer pa prav čisto nič! „Naša organizacija se smatra za edino upravičeno zastopnico železničarskih interesov!“ tako pravi ta oblastnež.

Vprašamo le: s kako pravico? Ali res zato, ker je splošno avstrijska in stoji na edino pravilnem stališču razrednega boja?

Naj nam le odgovori Kopač in vse njegovo tajništvo, kdaj je avstrijsko železničarstvo priznalo socialnodemokratično organizacijo kot edino zastopnico železničarskih interesov? Pove naj nam vendar kak tak sklep vsega avstrijskega železničarstva! Pove naj nam, kdaj so tisti tisoči in tisoči avstrijskih železničarjev, ki niso nikjer organizirani, ki pa tudi nečejo niti čuti o socialni demokraciji, poverili zastopstvo svojih koristi kakemu Kopaču ali kakemu drugemu socialnodemokratičnemu kričaču? Pove naj nam ta socialnodemokratični poštenjak, kdaj so priznali socialno demokracijo kot zastopnico svojih interesov vsi oni drugi tisoči in tisoči železničarjev, ki so organizirani, toda ne pri socialnih demokracijah? Končno naj nam pove, ali morda priznavajo kot zastopnico svojih interesov socialno demokracijo tudi tisti zopet tisoči in tisoči železničarjev, ki so izpoznavši socialno demokracijo kot izkoriščevalko

železničarjev, obrnili hrbet njej in vsej njeni farbariji in hinavščini? In vsi ti tisoči in tisoči tvorijo ogromno večino avstrijskega železničarstva, da se število socialnodemokratičnih železničarjev komaj primerjati da ž njo! Pa pride potem kak Kopač in se končno smatra za edinega upravičenega zastopnika interesov avstrijskih železničarjev!

O, da, prav kmalu pride lahko kaka organizacija in kriči: mi smo „splošno avstrijski“! Seveda s tisto pravico, kakor je kričal osel, da hoče biti operni pevec, ker je sam v svoji modrosti spoznal, da je sposoben zato. Kakor bo temu oslu edinemu gotovo vsak operni pevec priznal pravico zastopstva svojih interesov, tako gotovo tudi priznava vse avstrijsko železničarstvo edino le Kopaču in njegovim sodrugom pravico, da zastopajo interese vsega avstrijskega železničarstva! Malo težko bo morda to šlo, zato svetujemo Kopaču prav prijateljsko, da gre med operne pevce, morda se mu tam stvar prej posreči, kakor pa pri nas železničarjih.

Ako nam Kopač očita, da ne stojimo na enakem stališču, kakor on in njegovi sodrugi, mu pritrdimo prav radi. Nikdar se še ni naša „Zveza“ bahala, da je „splošno avstrijska“, da je edino upravičena zastopnica železničarskih interesov, kakor se baha Kopač s svojim sodrugarstvom. Ne, takega bahanskega, kričanskega in barskega stališča ne bo naša „Z. J. Ž.“ nikdar zavzela, pač pa se bo vedno smatrala za upravičeno zastopnico interesov svojih članov, ki so železničarji, ki so po svojem rodu Jugoslovani. Ako bo dosegla za svoje člane koristi, ki bodo v dobro tudi nečlanom, prav, veselilo jo bo, ali zato si ne bo nadevala nikakih blestečih naslovov in ne bo izrabljala tega v omejene agitatorične, strankarske namen kakor to delajo socialni demokrati, ako jim posreči v sto slučajih morda eakar da dobe drobtinico, katero pa potem svoji stari navadi razpihnejo kakor otroški milni mehurček, samo da je videti nek velikega, blestečega, kar se pa razprši nič, ako se le dotakneš s prstom.

Pritrdimo torej prav radi, da Z. J. Ž. ne stoji in ne bo nikdar stala na takem stališču in da prav rada prepušča to stališče sodrugu Kopaču in njegovi socialni demokraciji. Naj se socialni demokrati le še tem trdnjeje postavijo na to stališče, mi ga jim gotovo ne bomo izpodkopavali. Naj se le še temeljiteje bahajo s svojo „splošnostjo“, naj le še glasnejše kriče o

Narodni delavci, proslavimo slovesno 1. majnik!

PODLISTEK.

Prvi majnik!

Slovensko delavstvo se pripravlja, da slovesno praznuje delavski praznik — 1. majnik. „Narodna delavska organizacija“, njeni člani in prijatelji hočejo ta svoj praznik proslaviti na prav izreden način, ne med zaduhlim zidovjem, ne med štirimi stenami te ali one gostilne, kjer človek ne dobi niti za dihla čistega, svežega zraka, temveč zunaj v prosti naravi, katera prav sedaj tudi vstaja iz svojega zimskega sna in se probuja v novo, veselo pomladansko življenje. Ven torej iz mestnih zidov, v prosto naravo, da se vsaj enkrat v letu, na naš delavski praznik iznebimo onega dima in prahu, v katerem izgubljammo svoje moči dan za dnevom, da pod milim nebom

s tisoči svojih tovarišev, prijateljev in znancev proslavimo naš praznik, praznik probujenja našega delavstva iz stoinstoletnega robstva, praznik osamosvojitve delavstva.

„Narodna delavska organizacija“ priredi v nedeljo, dne 1. majnika, d poludne v gledališki dvorani „Narodnega doma“ veliko slavnostno zborovanje po katerem se vrši obhod po mestu, da nas vidi to mesto tudi v našem veselju, da nas vidi kot ljudi, ki se zavedamo svoje moči, svojega pomena, da nas vidi sebi enake, ne pa le kot tovrstno živino, ki je s trudom svojega dela zgradila to mesto kamen za kamnom, ki je nagromadila v tem mestu oni sijaj, ono bogastvo, s katerim se diči prvo pomorsko mesto naše države, katero pa tako rado prezira tistega, kateremu se mora zahvaliti za vse to, — delavstvo, in pred vsemi prav naše delav-

stvo, saj mora priznati vsak poštenjak, da je prav slovenski delavec v Trstu tisti, na katerem sloni v ogromni množini skoraj vse delo.

Popoludne v nedeljo, dne 1. majnika, pa se vrši velika ljudska veselica pod milim nebom in sicer na naših prijaznih, domačih — Opčinah.

Ne bo tu nikakega strogega sporeda, nič onega okostenelega obročja, ki sili človeka, da naj bi se zabaval tako, kakor drugi hočejo. Ne, popolnoma svobodno se zabavaj vsak, kakor mu poželi srce.

„Narodna delavska organizacija“ se je obrnila na celo vrsto narodnih društev, da prijateljsko sodelujejo pri slavnosti narodnega delavstva, in prepričani smo, da bodo ta društva z veseljem pohitela z nami in po svojih močeh pomagla k čim sijajnejšemu uspehu.

Komur je pešpot na Opčine predolga in preutrudljiva, kdor se želi popeljati z vzpenjačo, naj se popelje, saj je ravnateljstvo cestnih železnic dovolilo precejšen popust, da stane vožnja na Opčine in nazaj samo 1 K. Vozni listki se bodo dobivali v uradu N. D. O. in uradu „Delavskega podpornega društva“ in „Tržaškega podpornega in bralnega društva“. Prepričani pa smo, da bo ogromna večina udeležnikov rajši korakala pod našo modro zastavo tja gor na Opčine, kjer nas bo pričakovala gotovo silna množica naših vrlih narodnih okoličanov, da nas pozdravijo, da nam prijateljsko stisnejo roko in v našem krogu z nami vred proslavijo naš praznik.

Neprisiljena, domača, res ljudska bo naša zabava. Tu petje, tam godba, ondi zopet za poskočno mladež vesel ples, vmes pa prijateljski razgovor, da se nasmeješ

naše yrste. Lahko je tedaj umevno, kaj je dalo Cobalu povod, da si je za vglom domov grede iz „Sokolovega doma“ brisal grenke solze. Prav tega dne je izprevidel, da ga njegovi verni pristaši več ne marajo, ampak ga zapuščajo. Ko bodo delavci izprevideli namene „Narodne delavske organizacije“ v Zagorju, bodite prepričani, da malokd še ostane pri internacijonalcih! Za danes dovolj, pride pa še.

Ajdovščina, dne 19. aprila. Podružnica N. D. O. v Ajdovščini skupno z društvom za podporo rokodelcev v Ajdovščini proslavila 1. majnik na sledeči način: Ob 4. uri zjutraj budnica, obhod z godbo in streljanjem topičev po Ajdovščini in Šturiji. Od 11. do 12. dopoludne svira godba na Lavričevem trgu v Ajdovščini. Ob 3. uri izlet na plano v bližnji gozdič za Šturijem, kjer se bo vršila prosta zabava z govorom, petjem, godbo itd. in to do 8. ure zvečer. Sam zabavni prostor napravja najboljši vtis, dekorirati ga ni treba, ga je že sama narava: gostorastoča drevesa, razno grmičevje, z maonom obraslo skalicevje, drugače gosto z zeleno travo posejana gladka tla, svež zrak. Tu torej, dragi tovariši in tovarišice ter vsi drugi obojega spola, prijatelji narave, se snidemo 1. majnika, da se pozabavamo in poveselimo te krasne narave in tako dostojno proslavimo naš prvi delavski praznik! — Pri vsem svira slav. „Sokolska“ godba iz Prvačine. Za okrepilo bo tudi po mogočnosti preskrbljeno, sicer pa brez miz in stolov, kar po domače kakor kosci ob košnji na zeleni mizi.

Bralno in pevsko društvo „Zarja“, v Koprivi na Krasu priredi ples dne 24. aprila t. l. na dvorišču gospe Ivanke Zega. Svirala bode Sokolska godba iz Prvačine. V slučaju slabega vremena se

prenese ples na 1. maja t. l. Čisti dobiček je namenjen v korist društvu.

Iz delavskega sveta.

ds— Stavke. V mesecu januarju 1910 je bilo v Avstriji v vsem 47 štrajkov. Po strokah so bile 3 rudarske, 1 v prsteh, 1 v usnjarski, 7 v tekstilni, 11 v krojaški, 6 v papirni, 4 v jestvinarski, 3 v stavbnih obrtih 1 v trgovini. Kolikor je znano, se je udeležilo štrajkov 2678 delavcev. Velika večina stavk je bilo uprizorjenih vsled nezadovoljnosti s plačami. Stavke so imele po večini uspeh — 31. Uradna statistika ne pove, v katerih strokah se je dosegel uspeh dasiravno bi bilo zlasti zanimivo izvedeti, ali je bil dosežen uspeh v strokah, kjer je bilo največ stavk. S stavkami je bilo zadnjih deset let, od l. 1899. do l. 1908 v Avstriji izbujenih 12 in pol milijona delavnih dni. Ta izguba res ni majhna, ali izogniti se ji ni mogoče, ako si delavec noče zapreti poti do zboljšanja svojega položaja.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lestvica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladšičarno

ul. Molin Grande št. 9.

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšičice, potice itd.

Udani **Josip Taučar.**

Članom N. D. O. pozor!

Postužite se vsi ur in zlatanine

v ulici del Rivo 26

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo, ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znižane cene.

udani **Alojz Povh, urar.**

Zaloga likerjev v sodčkih in butiljkah

Jakob Perharc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinjših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerno. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Tomo Kelemenič

krojač

ul. Giulia št. 31. I. ndst.

priporoča svojo moderno urejeno krojačnico. v kateri se izvršuje vsa dela spajajoča v krojaško obrt. — Cene zmerno Svoj k svojim!

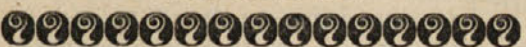

Filip Ivanišević

zaloga dalmatinskega vina:

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Ai fratelli dalmati“ ulic Zudeeche št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Književne novosti:

GREGOR JU: Poezije, zv. IV. K 2.20
vezano „ 3.20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinje, vezano 2.80
„Štiri ruske silke“, povesti 1.60
BENES: „Broškovski odvetač“. 1.50
Kip Gregorčiča 4.—

Vsakovrstne mašne knjige po različnih cenah.

NOVOSTI NOVOSTI

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rdečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici

Josip Gorenjec

TRST, Via Valdirivo 40.

Josip Stolf, mizarski mojster TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vogal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrlične, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence in umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Zaloga izgotovljenih oblek in perila za moške. Kupujem v veliki množini od prvih tovarn, prodajam mnogo in imam male stroške ter mi je tako omogočeno prodajati po

neverjetno nizkih cenah

Za novo sezono, velikanski prejemki blaga, 5000 oblek za moške in dečke od K 14.— do 60.— Izven tega bogata izbira, kostumov, površnikov, jopičev, telovnikov, hlač, srajc, jopič, spodnjih hlač, nogavic, ovratnikov, manšetov, halj, montur (terlis) in vsih drugih predmetov za moške.

Specijaliteta lastnega izdelka za delavce; srajce z kormonskega exforta ter močne hlače in spodnje hlače.

Zgotovljajo se obleke za moške po meri.

Lasna krojačnica.

Use po nizkih cenah.

Govori se slovensko.

Priporočam se na najtopleje za Vašo blagohotno podporo.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

30. aprila parnik „Martha Washington“ Novi-York via Patrasso-Palermo.
5. maja parnik „Sofija Hohenberg“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksuznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molina Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bode agentu ali korespondentu družbe.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

žganjarno

ulica Petronio številka 1.

A. B.

KUPUJTE VSI

Kolinsko kavino primes!

VINKO SKERK

PEKARNA in
SLADČIČARNA

TRST, ul. Acquadotto 15,
podružnica ul. Miramare 9.

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov biškote in posebno pa specijaliteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero butelj ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni. Spoštovanjem VINKO SKERK.

— JADRANSKA BANKA v TRSTU —

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PRE DUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskomt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem zrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 0 VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2.30 — 5.30. — Brzjavil: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.